

10 social impact investing trends i 2021

”Efter 2020, hvem tør så spå om 2021...?”

Hvor bevæger impact investing markedet sig hen? Hvilke trends aner vi i horisonten, og hvilke tendenser fra verden omkring os vil slå igennem i Danmark og Norden i den kommende tid? Og ikke mindst: Hvilke bevægelser kan vi selv skabe i arbejdet med at udnytte muligheder og overkomme udfordringer for sociale impact investeringer?

Det er spørgsmål, som i forskellige varianter altid har været en fast del af diskussionerne internt i Den Sociale Kapitalfond gruppen: Over frokostbuffeten (dengang, før COVID-19, hvor vi kunne samles om sådan en), til team(s)møderne, og i partnergruppen og bestyrelsen, igennem vores snart 10 år lange historie. Og efter et vildt ”corona-år” gik der her ved årets begyndelsen for alvor sport i at komme med forudsigelser på, hvordan impact investing markedet vil udvikle sig i et 2021: Efter 2020, hvem tør så spå om 2021?

For os er den slags diskussioner både underholdende og givende. Og inspireret af bl.a. Saxo Banks ”[10 vilde forudsigelser](#)” samt januar måneds mange traditionelle trendlister om dette og hint, har vi i år besluttet at vove pelsen og dele vores interne ”top 10” over tendenser, der kan påvirke markedet for sociale investeringer i 2021.

Listen er ikke udtryk for, hvad vi nødvendigvis mener er godt eller skidt, ej heller for nogen ”officiel holdning” fra Den Sociale Kapitalfond. Den er alene udtryk for en subjektiv men forhåbentlig informeret og interessant vurdering af forhold, vi tror, der med en rimelig sandsynlighed vil præge markedet for sociale impact investeringer i Danmark og Norden i år og i tiden fremover. De er udvalgt med en forkærlighed for at spidsvinkle og fokusere på de mest tankevækkende tendenser fra vores interne bruttoliste.

Listen bygger på diskussioner i hele Den Sociale Kapitalfond gruppen, med særlige bidrag fra Lars Jannick Johansen, Jannik Tharben Buchholz, Thomas Bagge Olesen, Birgitte Frost Mathiesen, Mads Aaen, Severin Johansen og Christina Ove Holm. Lars Jannick Johansen har sammensat og redigeret den endelige liste sammen med Jannik Tharben Buchholz og Christina Ove Holm. Kommentarer og alternative forslag modtages med kyshånd på coh@socialkapitalfond.dk.

10 social impact investing trends i 2021

1. Impact investorer hænges til tørre som greenwashere

Greenwashers beware! Efter at ESG- og impact investeringer for alvor er kommet i vælten i 2020 følger nu også det kritiske spotlight. For hvad vil det egentlig sige, at investeringer er *bæredygtige*? Har virksomheder reelt det [positive impact på fx klimaet, som de bryster sig af](#)? Og hvor grundige er egentlig diverse målinger og [ratings](#)? Den slags kritiske spørgsmål vil blive stadig hyppigere. Forvent desuden skarpere skel mellem ”bløde” ESG-investorer, der primært screener for at udelukke den mest negative påvirkning af verden – og ”hardcore” impact investorer, der går målrettet efter konkret, positivt og målbart impact af deres investeringer. For dem bliver nøglespørgsmålene i 2021: ”Hvilken konkret impact forventer du, at dine investeringer vil give?” ”Hvordan har du tænkt dig at måle det?” ”Og hvordan laver du due diligence på det?” Impact fondsforvaltere, der ikke kan svare troværdigt på dette, går en hårdere tid i møde, efter at den første ”impact hype” i markedet lægger sig. For frygten for at ryge ind i ”greenwashing” skandale – måske endda en impact pendant til fx IT Factory ([Danweee Recycling?](#)) – vil brede sig.

2. Social haler ind på miljø & klima

Miljø og klima er de dominerende temaer for [impact investorer i Norden](#). På fx klima- og energiområdet er markedet mere udviklet, og spørgsmål om måling mv. er – relativt set – mere ”plug & play”. Vi vurderer imidlertid, at billedet vil ændre sig i kølvandet på den voksende globale debat om uligheder, urolighederne i bl.a. USA, og ikke mindst coronakrisen. Forvent derfor, at social impact kommer langt mere i vælten i den kommende tid. Inden for [børsnoterede investeringer og ESG-området](#) har vi allerede så småt set det i 2020. [Markedet for ”social bonds”](#) er også vokset markant og er i 2020 halet ind på ”green bonds”. Vi forventer, at samme tendens breder sig til andre af de spirende aktivklasser på impact investing markedet i takt med, at de negative effekter af coronakrisen bliver stadig tydeligere og mere presserende, også i forhold til [sociale udfordringer og ulighed i Danmark](#).

3. Lolland-Falster bliver Danmarks første ”ansvarlighedsø”

Kommunalvalget den 16. november 2021 vil sætte spot på kommunale forhold landet over. Forvent bl.a. derfor flere nye [innovative samarbejder mellem lokalt erhvervsliv, kommuner og bl.a. fonde](#). Alle parter har interesse i det på grund af corona-pandemiens negative følgevirkninger på vækst, beskæftigelse, sociale problemer, mv. Og vi tror, at 2021 vil byde på flere ambitiøse, nye og spektakulære initiativer, som kobler erhvervs-, beskæftigelses- og socialpolitiske indsatser på tværs af sektorer. Et tænkt eksempel - til fri afbenyttelse - kunne fx være følgende: Inspireret af Samsø som ”energiø”, beslutter Lolland og Guldborgssund kommuner i samarbejde med Business Lolland-Falster, en stor almennyttig fond og lokale repræsentanter for arbejdsmarkedets parter at blive ”ansvarlighedsø”: Inden for en 4-års periode er det fælles mål, at minimum 50% af alle virksomheder med over 10 ansatte skal have mindst 5 personer eller 10% udsatte ledige ansat. Til gengæld understøtter kommune og fond med målrettet beskæftigelsespolitik og -støtte, skræddersyede erhvervsudviklingstilbud, størst mulig målretning af kommunale indkøb, om muligt nedsatte udvalgte afgifter, mv. Eksemplet er opfundet til lejligheden, men Lolland-Falster er et godt bud på et område, hvor den slags mål ikke er helt på månen: Allerede i 2014 levede [21,5% af de lollandske virksomheder](#) således op til kravene i partnerskabet.

4. Remote work giver nye muligheder for social inklusion

Corona-pandemien har markant ændret måden rigtig mange mennesker arbejder på. Det får store konsekvenser for arbejdsmarkedet i fremtiden [rundt om i verden](#) – også i Danmark. I Den Sociale Kapitalfond har vi endnu ikke analyseret konsekvenserne på samme måde, som vi tidligere har analyseret bl.a. [digital disruptions betydning for jobmarkedet for udsatte ledige](#). Men vi vurderer, at ”remote work” og øget accept og udbredelse af hjemmearbejdspladser ikke kun giver hovedbrud for Arbejdstilsynet, SKAT, og nervøse investorer i kontorbygninger. Trenden vil også skabe nye muligheder for social inklusion og arbejdspladser for udsatte ledige, som af forskellige grunde har svært ved at ”komme på arbejdspladsen” men gerne vil arbejde i egne, trygge rammer. Danske [Weply](#), der er Skandinaviens største livechat-plattform for virksomheder, er et spændende eksempel på de sociale potentialer.

5. Kunstig kommunal intelligens skaber ballade om Big Mother

Brugen af kunstig intelligens, smarte algoritmer, og big data frem over alt – også i den offentlige sektor. Potentialet til at forbedre, målrette og optimere velfærdsindsatser er lovende. Derfor aftalte regeringen, KL og Danske Regioner bl.a. at igangsætte [en stribe nye signaturprojekter](#) om afprøvning af kunstig intelligens til at forbedre kvalitet og kapacitet for velfærdsydelser i 2020. Kunstig intelligens og big data kan bl.a. give et gennembrud i den jagt på [evidens for sociale indsatser](#), som skiftende regeringer de senere år har igangsat, men som også har vist sig [vanskelig at etablere med traditionelle metoder](#). Set med impact investing briller er udviklingen isoleret set spændende, da den kan betyde et hidtil uset godt datagrundlag for nye sociale effektinvesteringer i Danmark. Men først: Hvor langt må stat og kommune gå? Hvad betyder kombinationen af big data om udsatte borgere med fx de håndfaste muligheder i ”[Barnets lov](#)” for at bortadoptere med tvang? Er vi på vej til en mareridtsudgave af ”[big mother](#)” eller en ultimativt effektiv velfærdsmaskine? Den – vigtige – debat kommer før ”ketchupeffekten” for sociale investeringer.

6. Social value investing bliver det nye sort

”*Saving the world, one app at a time*”. Sådan har den internationale impact investing scene - sat på spidsen - kunnet karakteriseres af den kyniske iagttagelse de senere år – også i Danmark. I Den Sociale Kapitalfond tror vi på, at tech-virksomheder og nye eksponentielle impact startups vil levere afgørende bidrag til at løse sociale og miljømæssige problemer i årene fremover. Men vi vurderer også, at stemningen begynder at svinge i en anden retning i 2021. For det første er det muligt, at det globale investeringsmarked i 2021 i højere grad vil tilgodesee ”value aktier”: Altså aktier i typisk produktionsvirksomheder, der er lidt oversete på markedet og derfor handles til billige kurser målt ift. deres løbende indtjening. Valueaktierne har i en årrække [ikke kunnet følge med aktiemarkedernes og især tech-aktiernes stigninger](#). Men nu tror flere analytikere på [et comeback til value aktierne](#) ovenpå coronakrisen, bl.a. tilskyndet af et [voksende inflationspres](#). For det andet er tidsånden herhjemme aktuelt præget af en forkærlighed for ”[Produktionsdanmark](#)” (og Jylland – som vi da også gerne lovpriser, for virksomhedernes sociale ansvarlighed er faktisk størst her, hvilket både [vores egne analyser](#) og [andre har påvist](#)). Samtidig er der masser af håndgribelig og [målbar social effekt](#) at finde i de konkrete sociale indsatser, som såkaldt ”almindelige virksomheder” rent faktisk laver. Derfor forudser vi at ”social value investing” dukker op på radaren som en impact investing disciplin i 2021.

7. Socialt iværksætterier rammes af debat om ”profit for velfærd”

Spørgsmålet om man må tjene penge på velfærd og regeringens bebudede forbud mod private daginstitutioner har ført til [stor debat](#) i 2020. Den debat fortsætter ind i 2021, og vi vurderer, at den vil ramme lidt af det momentum for socialt iværksætteri og iværksætteri, som vi har set de senere år: Debatten skaber usikkerhed for private leverandører til det offentlige på social- og beskæftigelsesområdet. Det påvirker meget naturligt også [iværksættere, som vil frygte at få trukket tæppet væk under sig](#), hvis det offentlige er deres kunde. Samme bekymring vil påvirke deres mulige investorer, som vil holde sig tilbage ift risikovillig kapital. Ligesom iværksætterne vil de frygte, at risiciene ikke står mål med udsigten til en rimelig tilbagebetaling på deres investering. Hvis debatten – nogen vil måske sige korstoget – mod private velfærdsleverandører fortsætter, så forvent, at flere nye iværksættere drejer sig væk fra samarbejdet med det offentlige og over mod rent privat betalte løsninger. Ikke lige hvad man bør håbe på, hvis man ønsker, at alle borgere bør have adgang til de bedste løsninger, eller hvis man tror på, at innovation ofte skabes i samspillet mellem sektorer...

8. 2021 byder på comeback til andelsbevægelsen

Kooperative virksomheder og andelsforeninger tegner sig for en [væsentlig del af de sociale virksomheder i bl.a. Italien](#). I Danmark har kooperativerne ikke fyldt meget i debatten om sociale virksomheder og investeringer de senere år. Men det er ved at ændre sig. Efter bl.a. [Tænk tanken Demokratisk Erhverv](#) blev stiftet for et par år siden er medlemsejede virksomheder ved at komme på dagsordenen igen på [begge sider af det politiske spektrum](#) – og emnet er kommet på [finansloven for 2021](#). I Den Sociale Kapitalfond debatterer vi også om nye varianter af andelsforeninger kan være en del af svaret på erhvervsområder, hvor mange små danske virksomheder trues af globale giganter, fx inden for onlinehandel. Uanset vurderer vi, at ”demokratiske virksomheder” er på vej tilbage og vil blive en del af impact markedet herhjemme. De vil samtidig være en attraktiv mulighed for mange impact-orienterede privatinvestorer, som via crowdlending-platformer mv. kan investere i netop den slags virksomheder.

9. Verden får den første impact unicorn i 2021

Det kan virke modsætningsfyldt, når vi ovenfor har forudsagt en vis metaltræthed over unge højtflyvende techvirksomheder på impact investing markedet. Men som sagt: Vi tror fortsat på ”impact tech” – og vover pelsen med en forudsigelse, som viser vores tiltro: I 2021 kommer den første ”impact unicorn”. Det vil sige en privat, ikke børsnoteret virksomhed, som værdiansættes til 1 milliard US dollars – og samtidig målrettet og målbart arbejder med en skalerbar løsning på globale problemer. Endnu har der [ikke været en ”impact unicorn”](#) blandt de [over 600 ”unicorns” hidtil](#). Men vi tror på 2021. Mængden af mere eller mindre selvudråbte ”impact startups” vokser og [værdiansættelserne på venturekapitalmarkedet sætter rekorder](#). Vi er dog [ikke sikre på, at den vil komme fra Norden](#) – eller at det i første omgang bliver en af [”vores” startup virksomheder](#), som trods stort potentiale ikke helt er på ”unicorn” niveau. Endnu.

10. Sociale obligationer kommer på blockchain

Ny teknologi overvurderes på den korte bane og undervurderes på den lange. Det gælder også for blockchain. For 3-4 år siden talte vi ikke om andet. Nu taler vi slet ikke om det. Men er på vej – også [inden for sociale investeringer](#).

Blockchain spås store muligheder til at [styre sociale investeringer i bl.a. udviklingslande](#), hvor der er særligt behov for transparens omkring pengestrømmene. Og i fx Sydkorea blev der i 2018 etableret de første forsøg med ”[sociale obligationer på blockchain](#)”. Det er en idé, vi også har tumlet med de senere år i Den Sociale Kapitalfond. For sociale obligationer – eller effektinvesteringer, som vi foretrækker at kalde dem – er relativt transaktionstunge med mange små resultatopgørelser, kontroller og betalinger i samarbejdet mellem det offentlige, serviceleverandøren og investoren bag. Blockchain fremstår som en lovende teknologi til at automatisere en række af disse handlinger og transaktionsomkostninger, hvis man bl.a. kan ”koble rigtigt op” på offentlige data. Vi er selv kommet så langt som til at lave foranalyser på området i samarbejde med [IBM, der også har spottet det sociale potentiale i blockchain](#), men i en travl tid er eksekveringen foreløbigt sat på hold. Man kan derfor hævde, at forudsigelsen sker på en billig baggrund. Det gør os imidlertid kun mere stædige: Kommer der ikke et dansk socialeffektinvesteringsprojekt på blockchain-projekt 2021, så forvent den på listen igen i 2022.

